

Nominering till Guldspaden 2010

Jag vill nominera **Tobias Barkman**, **Katia Wagner** och **Jens Mikkelsen** för artikelserien "Polisens förtroendekris" som publicerades i Sydsvenskan 5, 6, 7, 8, 10, 14, 17 och 22 februari 2009. Artiklarna avslöjar att:

* polisen under uttryckning i Rosengård, Malmö, använde uttryck som "apejävel" och "blattajävlar" om misstänkta gärningsmän

* att polisen i sin egen internutbildning använt uttryck som "Neger Niggersson" och "Oskar Neger"

* att polisedningen känt till de olämpliga uttrycken men inte reagerat förrän Sydsvenskan uppmärksammade fallen

Arbetsbeskrivning:

Onsdagen 4 februari 2009 bevakade Tobias Barkman rättegången mot tre ungdomar som åtalats för våldsamt upplopp i Rosengård ett par månader tidigare. Som bevismaterial användes en videofilm som polisen tagit. Tobias Barkman reagerade över de uttalanden som hördes på filmen och begärde ut filmen som senare publicerades på sydsvenskan.se. Nyheten om polisens olämpliga uttryck fick ett enormt genomslag i övriga medier i Sverige och dominerade rapporteringen den dagen.

Två veckor tidigare hade Katia Wagner och Jens Mikkelsen inlett ett grävprojekt om polisens attityder. Anledningen var att polisen just blivit klar med sitt värdegrundsarbete som kostat 4,2 miljoner kronor och inneburit att 20 000 poliser utbildats i bemötande. Reportrarna hade via källor fått tips om att flera chefer inom polisen hade skrattat när de hörde talas om en transsexuell kvinna som begått självmord. Ett annat tips gjorde gällande att polisen i sin egen internutbildning använt fingerade namn som "Neger Niggersson".

Tanken var att grävjobbet skulle publiceras senare, men nyheten om polisens videofilm gjorde att planeringen fick göras om och publiceringen tidigareläggas. Två dagar efter nyheten om videofilmen publicerade Sydsvenskan nyheten om "Neger Niggersson" och därefter följde en rad nyhetsartiklar under februari månad där historien rullades upp. I detta arbete samarbetade Barkman, Wagner och Mikkelsen.

En avgörande fråga var om polisedningen känt till de olämpliga uttalandena utan att reagera. Genom intervjuer med flera källor inom polisen och genom att begära

ut mejlkonversation, interna promemorior, anmälningar och annan skriftlig kommunikation kunde reportrarna bekräfta händelserna och visa att känt till fallen men inte agerat förrän Sydsvenskan uppmärksammade dem. Detta underlag användes senare för att konfrontera berörda polischefer vid intervjuer. Svårigheten för reportrarna var dock att utkräva ansvar: alla chefer skyllde ifrån sig eller hade andra förklaringar varför de inte agerat.

Sydsvenskans rapportering fick ett fantastiskt genomslag i svensk media och spred sig även till medier i Finland, Danmark och Norge. Om man googlar ordet ”apajävel/apejävel” (olika stavningar förekommer) får man 8000 träffar. Om man googlar ”Neger Niggeresson” får man ytterligare drygt 8000 träffar. Det är ett mått på nyhetens genomslag.

Rapporteringen ledde bland annat till följande:

- * en omfattande debatt i medier, riksdag, på nätet och på arbetsplatser om attityder inom poliskåren
- * två förundersökningar inleddes om hets mot folkgrupp, båda lades ner
- * en oberoende granskning av Skånepolisen som tillsattes av rikspolischef Bengt Svenson, den pågår fortfarande
- * flera anmälningar från både privatpersoner och organisationer till JO och Diskrimineringsombudsmannen
- * rikspolischef Bengt Svenson och integrationsminister Nyamko Sabuni besökte Rosengård i Malmö för att prata med upprörda invånare
- * artisten Timbuktu tryckte upp en T-tröja med texten ”Apajävel Malmö, Sverige” som såldes på hans turné

Arbetet tog en månad. En uppföljning är planerad till senare i höst.

Artiklarna har inte anmälts till PO eller annan instans.

Webblänk:

http://sydsvenskan.se/system/topicRoot/Polisens_f_rtroendekris/

Joakim Berglund,
Sydsvenskan